

ILLUSTRISSIMO
LUXEMBURGENSIUM, MONTIS-MAURENTIACI
ET PIGNEII DUCI,
PARI, PRIMOQUE CHRISTIANO
GALLIARUM BARONI,
REGIS ORDINUM EQUITI,
EXERCITUUM EJUS LEGATO GENERALI,
PRÆTORIÆ COHORTIS PRÆFECTO,
NEC-NON NORMANNIÆ
GUBERNATORI, &c.

Vovet, offert & confecrat obfequentiffimus N. L. BERTHE
Chirurg. ftudiofus.

THESES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ

ALCULI corpora funt dura & faxea in quâdam corporis humani parte ex humoribus concreta Illos in omnibus corporis partibus, nullibì verò frequentiùs quàm in veficâ urinariâ (five in renibus, five in ipfâmet veficâ nati fint,) reperiri, frequens demonftrat experientia. Ubicunquè autem

fuerint efformatæ; concretiones faxeas à majore partium terreftrium; falinarum, glutinofarumque copiâ, vel à partis λιθιῶντος vitio pendere ideo conjicitur, quod qui crudioribus vefcuntur alimentis, quique fibras jufto laxiores aut conftrictiores habent, hoc morbo fæpiùs afficiantur.

MULTIPLEX Calculorum in veficâ fpecies; eorum autem differentiæ à mole, foliditate numeroque funt defumendæ; maxima pars eorum in veficâ fluitat, ejus cervici fupponuntur nonnulli, quidam tandem peculiaribus veluti cafulis includuntur, & incarcerati ideo à lithotomis appellantur. Calculorum incarceratorum exiftentia diù inexplorata, nunc tot exemplis comprobata eft, ut in controverfiam vocari non poffit (*a*).

HÆC funt Calculi in veficâ delitefcentis figna: frequens fed inane meïendi defiderium; continuus in pene pruritus; limpidæ, turbulentæ, cruentæ, mucofo vifcofoque humore, nec-non albo fedimento refertæ urinæ, cum intenfis doloribus, eâ evacuatâ intenfioribus, ftillatitia excretio; involuntariæ virilium erectiones; tenefmus; pondus ad pubem, dum ftat æger majus; ac tandem indice & medio finiftræ manûs in ægri anum introductis, durities intra veficam percipitur: ex his calculum in veficâ nidulari, conjicere, non affirmare licet: certiùs autem cathetere in veficam immiffo & in corpus durum impingente, fi præfertìm collifionis tempore quidam percipiatur fonus, calculi exiftentia comprobatur.

COMPERTO Calculo, ad fymptomatum quæ parit, (ægro ficut mos eft præparato) curationem, ftatim deveniendum: hæc autem vel remediis Calculum in veficâ diffolvere valentibus, vel ejus extractione obtinenda. Lithontripticorum actionem (*b*) inutilem & noxiam comprobavit ufus; ad folam ergo operationem confugiendum: ut vero Chirurgus temerè illam non aggrediatur, 1°. vulnerandas partes, 2°. varias methodos quibus Calculus extrahi poteft, 3°. tandem rationum momenta quibus hanc vel illam anteponat, apprimè callere debet; hæc tria feorfim à nobis funt exponenda.

§

VESICA facculus eft mufculofo-membranaceus in imâ & anteriore hypogaftricæ regionis parte, offa pubis abdominalefque mufculos inter & peritonæum rectumque pofitus, lotium à renibus fecretum per

(*a*) Conferantur ea quæ fuper hanc rem fcripfit M. Houftet in Reg Chirurg. Acad. Commentariis, pag. 395. & fequentib.

(*b*) Hoc Heifterus in primâ latinâ Inftitut. fuarum Chirurg. Editione, pag. 894. Douglaffius in fuâ novâ Lithotom. inftituendi ratione gallicè converfa, pag. 16 & fequentibus. Piettreus in Quæft. fuâ Medico-Chirurg. *An. ad extrahendum Calculum diffecanda ad pubem vefica?* Aliique benè multi annotaverunt.

tempus aſſervans, illudque ſuâ contractione excernens. Figuram quodammodo ovatam veſica refert, & dividitur, 1°. In facies, quarum una anterior eſt, altera poſterior; 2°. In partes laterales; 3°. verò in partem ſuperiorem *fundum* dictam, mediam, & inferiorem ſeu *cervicem*. Mediam fundi partem ligamentum quoddam inæqualis craſſitiei, umbilico annectit; cervicis pars anterior in urethram deſinit & poſterior duobus in locis plus minus-ve à ſe invicem diſtantibus, ureterum extremis obliquè perforatur.

Plures membranæ veſicam componunt, exterior nempè, media & interior: exterior communis & cellularis eſt: mediam muſcularem dictam, plurima conſtituunt ſtrata, quorum externa veſicæ longitudinem excurrunt, & interna plus minus-ve obliqua ſunt: muſculares fibræ cervicem verſus aggeſtæ & quibuſdam faſciculis à pube procedentibus (*a*) denſatæ, veſicæ ſphincterem conſtituunt: interna tandem villoſa dicitur: in hujus textu non pauci nervi plurimæque conſpiciuntur glandulæ (*b*), mucum quemdam quo veſicæ interiora illiniuntur, continuò eructantes. Arteriæ ab hypogaſtricis internis, venæ iiſdem ex venis naſcendæ, nervique ab ultimis ſympathici majoris propaginibus ſacriſque oriundi, membranas illas perreptant.

Urethra canalis eſt membranoſo-ſpongioſus in litteræ S formam in viris inflexus, ab anteriore cervicis veſicæ parte uſque ad penis extremitatem protenſus. Urethra duabus conſtat membranis, quarum exterior à textu cellulari vix differt; has inter, glandulæ modò deſcribendæ textuſque ſpongioſus reperiuntur: ſi glandulas exceperis, duæ illæ membranæ non niſi cellulari quâdam ſubſtantiâ in primâ urethræ parte à ſe ſeparantur, indè illa, pars urethræ membranacea appellatur; accedit ſubſtantia quædam cellulis quàm pluribus referta, hinc ſpongioſa dicta, inæqualiſque in ſuis partibus craſſitiei, quâ enim parte incipit, nec-non versùs penis extremitatem craſſior eſt, atque hinc bulbum urethræ, indè vero penis glandem efformat.

Inferiorem cervicis veſicæ, primamque urethræ partem ambit corpus quoddam glanduloſum, Caſtaneæ nucis, aut juxta alios cordis figuram referens, *proſtatæ* dictum; in mediâ faciei anterioris parte, ſulcus quidam longitudinalis conſiderandus venit, proſtatarum corpus duas velut in partes dividens, & in quo urethra continetur. Spongioſus quidam textus, plurimique folliculi in internâ proſtatarum ſubſtantiâ obſervantur, ex quibus totidem enaſcuntur ductus, circa verumontanum aperiundi.

(*a*) Videatur C. Winſlowii expoſitio Anat. pag. 732.
(*b*) Videatur C. Winſlowius in opere citato, pag. 557. Palfin in Anat. ſuâ Chirurg. Tom. prim. pag. 159. Falconetus in Quæſt. *An educendo Calculo, cæteris anteponendus apparatus lateralis?*

MEMBRANACEAM urethræ partem, alia quoque cingit glandula à Littrio (*a*) primùm defcripta. Urethram in modum zonæ pollicis latæ omni ex parte ambit, plurimaque vafa excretoria in urethram hiantia habet. Recenfita præter oftia, alia quoque in urethrâ confpiciuntur, talia funt 1°. Urethræ lacunæ, decem circiter numero; 2°. vaforum excretoriorum ab antiproftatis oriundorum, 3°. que ductuum ejaculatorum extremitates; hæc à verumontani lateribus extant; verumontanum autem caruncula quædam eft, in eâ urethræ parte quam ambiunt proftatæ, inferiùs confpiciunda.

MUSCULI plures ad defcriptas partes pertinent, iique in eos qui proftatis & eos qui urethræ inferviunt, meritò diftinguntur. Proftaticorum duo fuperiores, duo verò inferiores funt: fuperiores à pofteriore offium pubis parte, inferiores verò ab utrâque offium pubis & ifchii commiffurâ ad proftatas extenduntur; eorum qui ad urethram pertinent, alii qui bulbo-cavernofi dicuntur, urethræ bulbo, fpongiofæ ejus fubftantiæ, corporibus nerveis & tranfverfalibus mufculis adhærent; alii *tranfverfales*, *triangulares* ve dicti, externæ tuberofitatis ifchii, inferiorique urethræ parti, utrimque connectuntur.

§

CALCULI è veficâ urinariâ extractionem Lithotomiam, improprio licet vocabulo appellant: hæc autem duplex, fuperior nempè & inferior. Superior ea eft quæ fuper pubis offa, inferior verò quæ in perinæo celebratur. Superior hypogaftrica Franconianave ab authoris fui nomine, dicitur: inferior autem quæ multiplici ratione perfici poteft, eandem ob rationem Celfica, Mariana, Raviana, Chefeldenianave appellatur, prout juxta hujus illiusve methodum inftituitur (*b*).

SECTIO hypogaftrica hoc modo celebretur.: æger fupinus in lecto fic decumbat, ut pulvinaribus coxendicis offibus pectori capitique fubjectis, nates pectus & caput, mediâ abdominis parte, elatiora:

(*a*) In Regiæ fcient. Acad. Commentariis, anno 1700.

(*b*) Præter methodos Lithomiam inferiùs inftituendi à Celfo, aliifque fuprà memoratis vel inventas vel defcriptas, aliæ quoque funt quibus Calculi extractio perfici poteft, & de quibus ob inftituti noftri rationem, invitiffimi fuperfedemus; tales funt eæ quas CC. Foubert, Ledran, Lecat, aliique præftantiffimi, ejufdemque notæ Chirurgi, in medium nuper protulerunt, & quarum defcriptiones legi poffunt in Heifteri & Platneri Inft. Chirurgicis; Reg. Chirug. Acad. Commentariis; Garangeoti Draniique operationibus Chirurg. Chefeldeni append. anglicè confcripto: in Filgi differt. de variis Lithotomiam adminiftrandi viis & Ravianæ præftantiâ; Keffelringii Hift. & examine method. Foubert. adminiftrandi Lithotomiam; in Gunzii Obf, Chirur, de Calculum curandi viis, C. Falconesi Thefi modò citatâ.

ſint, miniſtris hôc in ſitu detineatur; fiſtula in veſicam demittatur, cujus ope liquor quidam in eam poſſit injici; educto ſiphone, operator inciſionem in mediâ abdominis parte quatuor digitos ſupra pubis oſſa incipiat, & eam uſque ad penis radicem extendat; cute, textuque cellulari, primo hoc ictu ſcapelli ſectis, lineam albam, eâdem fere ratione, incidat, (*a*) detectâque veſicâ ſcalpelli aciem perpendiculariter in eam ſic demittat (*b*), ut dorſum pectori, acies verò pubi obvertatur; index ſiniſtræ manûs ſcalpellum veluti ſequatur, & in veſicam immittatur, ut eo incurvato veſicæ parietes quaſi ſuſpenſi retineantur, uſque ſub oſſibus pubis incidatur veſica, eductoque tandem ſcalpello, Calculus vel digitis vel forcipibus, extrahatur (*c*).

Cum Celſicus inſtituendus eſt apparatus, æger tabulæ pulvinaribus linteiſque duplicatis inſtructæ, & in quâ ſedile fuit inverſum ſic imponitur, ut coxæ illius ſuper menſæ marginem collocentur ſitque ſemi-ſupinus, crura à ſe invicem deducuntur, flectuntur genua, brachiaque laqueo injecto, genubus malleoliſve alligantur; hoc in ſitu tribus prætereà continetur miniſtris, quorum duo utrumque genu & pedem continent, alter verò illius humeris incumbit, & poſtquàm quartus miniſter ſcrotum ſuſtulit, indicem & medium ſiniſtræ manûs oleo prius illitos, Chirurgus in anum quàm profundiùs fieri poteſt intromittit, dextrâque imam abdominis partem comprimens, Calculum verſus perinæum adducere nititur, illum eo in loco, incurvatis digitis retinet; ſcalpellum dextrâ apprehendens cutem textum cellularem & ipſammet veſicam obliquè (*d*) ſuprà tumorem incidit, tandemque cum jam calculus in conſpectum venit, eum digitis ſolis, foràs propellit, vel unco aut forcipibus, extrahit. His peractis digito

(*a*) Non debet incidi veſica quin liquor ope fiſtulæ in hujus cavitate ſemper remanentis, rurſùs injiciatur, cum non ſatis turgida apparet. illud primi ſuaſere Midleton & Maggill.

(*b*) Illud ſuadent CC. Cheſelden & Morand in ſuo tractatu de Lithotomiâ ſuperiore.

(*c*) Nullus non videt operationem illam eodem modo in omnibus omninò circumſtantiis celebrari non poſſe; ſi enim fiſtula in veſicam immitti non poſſet, tunc injectionis loco, ægro præciperetur ut quàm majorem urinæ quantitatem retineret, ſicque veſica naturaliter diſtenderetur. Illud primus commendavit Roſſetus in tract. ſuo de partu Cæſareo; ſi verò Calculus major, tentatâ prius ſectione quâlibet in perinæo, hâc ultimâ ratione veniret extrahendus, tunc partes ſupra Calculum ipſum, ad modum *Franci* forent incidendæ.

(*d*) Loco ſectionis obliquæ Celſus lib. 70. cap. 26. vult cutim juxta anum lunatâ plagâ incidi, cornibus ad coxas ſpectantibus paululùm, deindè eâ parte quâ ſtructior ima plaga eſt, etiamnùm ſub cute, alteram tranſverſam plagam inſtitui quâ veſicæ cervix aperiatur.

veſicæ interiora Chirurgus explorat, ut ſi quidam fortè Calculus ſabula-ve in eâ remanſerint, vel immiſſis ſupra ſpecillum globulo inſtructum forcipibus, vel cochleari digiti ope introducto, poſſint educi, hæmorragiamque, ſi ſuperveniat, ellychniis ſtyptico medicamine imbutis, ligaturâve coërcet.

Æger in Marianâ eodem præciſe modo ac in Celſicâ ſectione & collocatur & detinetur; deinde verò catheterem ſulcatum Chirurgus in veſicam per urethram dimittit; ſcroto ritè elevato tenſiſque perinæi integumentis, catheterem ſic dirigit, ut dextrum cum ægri corpore angulum faciat, parſque illius gibboſa extùs promineat; & eum ſiniſtrâ obſirmans, dextræ indice ſulcum ejus inveſtigat, lithotomo cutem, textum cellularem, bulbocavernoſum ſiniſtri lateris muſculum, ſpongioſamque urethræ partem, uno veluti ictu, ab inferiore ſcroti parte uſque ad unius pollicis ab ano diſtantiam, incidit; deindè catheteris manubrium extollendo, concavam illius partem fornici oſſium pubis applicat; lithotomum in catheteris ſulco hærentem profundiùs adigit, illum rurſus ad ſuperiorem inciſionis ſuæ partem reducit, & eodem in ſitu continendum præbet; lithotomi ope, canaliculati ductoris lingulam, (*a*) in ſulcum catheteris immittit, lithotomum eximi jubet, canaliculatum ductorem in veſicam adigit, catheterem educit, canaliculati ductoris manubrium ſiniſtrâ apprehendit, dextræ indicem (*b*) in illius ſulcum lente & pedetentim intrudit, forcipes ejuſdem ſulci ope in veſicam introducit, manus invertit & canaliculatum ductorem educit: forcipum tandem anſas lentè à ſe diducit, iis rurſus approximatis calculum inquirit, apprehendit, motibuſque alternis extrahit.

Raw, celeberrimus olim in Univeſitate Leydenſi Anatomes & Chirurgiæ Profeſſor, ſuam ſecandi methodum ſic celebrabat: primò, ægrum in menſâ quâdam demiſſiore, pulvinari dorſo ſuppoſito, ſupinum ita collocabat, ut coxæ illius menſæ margini reſponderent, & eum modo ſuprà dicto alligabat; deindè cathetere longiore roſtro, ſulcoque profundiore inſtructo (*c*) in veſicam demiſſo, illius manubrium verſus inguen dextrum & abdomen inclinabat, ut nempè ſecandis partibus catheteris applicaretur curvatura: poſteà cutem, cellularemque textum ſatis profundè ab eo loco, in quem Mariana de-

(*a*) Canaliculati ductoris loco, inſtrumentis quibuſdam enſiformibus, conductoribuſque dictis, veteres utebantur.

(*b*) Hæc dilatatio quæ nunc fit modo ſuprà deſcripto, dilatatoribus quibuſdam, quorum figuræ in Alghiſi *trattato di Lithotomia* conſpici poſſunt, olim inſtituebatur.

(*c*) Ravium veſicæ corpus non incidiſſe, vel alio cathetere uſum fuiſſe, credit Dranius; vid. *le parallele*, pag. 116. & ſeq.

ſinit inciſio ad iſchii tuber obliquè incidebat, tum educto lithotomo, catheteris curvaturam explorabat, & juxta illam inciſionem extendebat: ægro tandem firmiùs detento, catheteriſque curvaturâ tertiâ vice exploratâ, lithotomi apicem in illius ſulcum demittebat, corpuſque veſicæ incidebat. Quod reliquum eſt, juxta ſcalpellum conductores, & illos inter, forcipes in veſicam compellebat.

In operatione Cheſeldenianâ æger eodem præcisè modo ac in præcedenti collocatur & retinetur, deinde catheter, benè incurvus profundèque ſulcatus in veſicam immittitur & illius manubrium chirurgo quodam à ſiniſtro ægri latere poſito continendum traditur; ſic autem diſponi debet, ut manubrio verſus inguen dextrum inclinato, illius convexitas obliquè inter erectorem & acceleratorem ſiniſtri lateris promineat: ſcrotum idem miniſter elevat, & lithotomo haud plicatili cutis & textus cellularis profundè, ab eo loco in quem ſectio Mariana deſinit, uſque ad ſiniſtri iſchii tuber, inciduntur: tùm ſiniſtræ manûs indice catheteris ſulcus inveſtigatur, ſi fortè dimotus fuit, ſuo in loco reponitur, ac ejuſdem digiti ope, lithotomi mucro per inferiorem vulneris angulum obliquè in catheteris ſulcum adigitur. Cætera uti in Marianâ ſectione perficiuntur *(a)*.

Quâcunque autem ex illis methodis extractus fuerit calculus, embrocationes ex oleo roſaceo inſtituendæ ſunt, & plaga, conſueto vulnerum ſimplicium aut contuſorum more, pro re natâ, deliganda & ad cicatricem perducenda.

§

Rationum momenta quibus ad hanc vel illam ex ſuprà deſcriptis methodis anteponendam, Chirurgus impelli poteſt, 1°. ab ægri habitu; 2°. à veſicæ ipſius ſtatu; 3°. à Calculi ſpecie; 4°. à loco quem Calculus occupat; 5°. tandem à minori accidentium operationem quamlibet ſubſequentium quantitate ſunt deſumenda. Relativè ad ægri habitum; junioribus minor vel altus convenit apparatus; in ſenibus verò vel obeſioribus neuter debet celebrari. Reſpectu habito ad veſicæ ſtatum; cùm parva eſt & ſana, quælibet ex ſectionibus quæ infra pubis oſſa fiunt, indifferenter inſtitui poteſt: cum è contrà parva eſt & morbo quodam affecta ſola Mariana methodus celebranda eſt. Quoad Calculi ſpeciem: Calculus amplus, admodùm oblongus, racemoſuſve altum, facile vero frangendus eumdem necnon Ravianum expoſcit apparatum; aſper Celſicam, Marianamque ſectionem reſpuit. Si ratio habeatur ad locum quem Calculus occupat, qui cervici impactus hæret, in perinæove tumorem ef-

(a) Hoc tamen cum diſcrimine, ut ductoris canaliculati manubrium dextrorsùm inclinatum eſſe debeat.

format, Celficâ, quique incarceratus eft, operatione Chefeldenianâ; venit extrahendus. Si tandem fpectetur ad accidentium operationem quamlibet fubfequentium quantitatem; omnibus anteponenda venit vel Franconiana vel Rayiana fectio.

Has Thefes DEO JUVANTE, & præfide M. RAPHAELE BENEVENTO SABATIER, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magiftro, *tueri conabitur* NICOLAUS-LUDOVICUS BERTHE, *Ambianenfis, in almâ Univerfitate Parifienfi Artium Magifter.*

PARISIIS;

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die 28ª *Septembris, anno Salutis* 1753. *à fefqui-fecundâ poft meridiem ad feptimam.*

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi, 1753.